

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A székfoglaló.

Bezerédy István, az új főispán, mai székfoglalója fordulatot jelez Szabadka közéletének történelmében, mert a közéletünkben dúló átkos visszavonás megszüntetését jelzi, megszüntetését annak — a visszavonásnak, mely eddig sok jónak és szépnek volt megrontója. A székfoglaló beszédnek ezen részével az egyetértésnek rég nélkülözött szelleme jelent meg a közgyűlési teremben. Az a hangulat, mellyel e szellem megjelenését fogadták, biztositékául szolgál annak, hogy ezt a szellemet közéletünkben elűzni, *Bezerédy* István főispán-sága alatt, nem fog sikerülni.

Az a megnyugvás, melyet az új főispán székfoglalójának ezen eléggé nem mérlegelhető fontosságú része keltett, következtetni enged arra, hogy a törvényhatósági bizottság minden egyes tagja higgadtan behatolt a főispán többi kijelentéseinek mély értelmébe. És hogy ezek a kijelentések Szabadka közéletének minden ágában a nagy arányú továbbfejlesztés munkáját jelentik, annak biztositéka az a meleg, rokonszenvvel és elismeréssel teli megemlékezés, amellyel *Bezerédy* István elődje, *Schmausz* Endre érdemeinek adózott. Bizonyítékai e kijelentések annak, hogy a fejlődésnek nem kell tartania a folytonosság megszakításától, ami következményeiben kiszámíthatatlanul káros hatásúvá lehetne.

A megnyugvásban és a fejlődési processzusok folytonosságában nagy értelművé válnak a főispán kijelentései, horderejük megtízszereződik. A fejlődés szükségessége kapcsolatban az okszerűséggel, melyet a gazdálkodásban jelzett, a fejlődés biztosságát jósolja. Oly fejlődését, melyet a közéletben véletlenül támadt viharok hátra nem vetelhetnek. Ez közéletünk alapja, ez fejlődésünk biztosságának

előzetlen követelménye. Ugy hisszük, hogy nincs Szabadka szab. kir. városnak egyetlen polgára sem, mely e biztosságból erőt, bizalmat, szeretetet, buzdítást ne meritene, amelyeknek segélyével versenyre kel a főispán nemes intencióinak támogatására.

A társadalmi együttműködést oly keretben, melyben a felekezeti kérdések nem képeznek szakadékot, melyben az egyes társadalmi csoportosulások természetes jogai nem vállhatnak a gyűlölködés szitóivá, jelezte *Bezerédy* főispán és ezen együttműködés szentesítéseken oda állította Magyarországnak törvényeit. Ezek a törvények kérelhetetlen eszközök lesznek a kezében mindazok ellen, akik a társadalmi és közéletünkben segélyével behozandó összhangot megzavarni akarnak.

Nem hisszük, lehetetlen elhinnünk, hogy volna Szabadkának csak egyetlen polgára is, aki ezen nagy, de mély és jellegzetes vonásokban élénk tárt képnek ne örülne. És ha van, az nem méltó arra, hogy Szabadka társadalmának meleg érzelmei istápolják.

Hosszasan mérlegelni a főispán székfoglalóját nem lehet és nem szabad, mert ő maga jelentette ki, hogy a vázlat kidolgozása a tisztviselői kar és a törvényhatóság segélyével az ő teendője. Ebbe a munkába a pillanat hatása alatt bele kontárkodni senki sem hivatott.

Egyet jegyzünk még meg. Mindahhoz a munkához, melyre vállalkozott, a magyar állam szentséges eszméjéből merit erőt. Ezzel, mint imádott dicsfényvel övezte körül székfoglalóját, s keltett viharzó, a magyarok Istenéhez törő éljenzést.

Az installáció napja.

A késői virradatban huszonegy ágyulövés hirdette a lakos-

ság örömét, s azután reggel 7 órakor megszólaltak a kürtök, ünneplésre hiva föl minden polgárt. — Az utcák csakhamar meg is teltek az ünneplőkkel, kiknek örömét mintha az ősz szeszélyes évadja is elő akarta volna mozdítani. Az éjszaka egész hajnalig fekete, permetező felhők borították az eget, a hajnal hasadásával szétfoszlottak a fellegek, s az első kürtzó már a felkelő napot is üdvözölhette.

Az utcák lobogódisze is emelte az ünnepély derűjét.

A diszközgyűlés.

A Pest Szálloda előtti teret és a Szent-István teret megtöltötte a nép. A Pest Szálloda előtti téren a rendőrség, a diszbe öltözött városi hajduk és a tüzoltóság vont kordont. A kordonon csak a meghívottakat és a törvényhatósági bizottság tagjait bocsátották át.

A közgyűlési terem, melyet a város színeivel, úde pálmákkal és örökzöld növényekkel díszítettek, lassankint telt meg a felsereglő küldöttségekkel, a bizottsági tagokkal, a meghívottakkal. A karzatot hölgyközönség töltötte meg.

A küldöttségek közül először Bács-Bodrogh vármegye küldöttsége jelent meg. Ezzel lépett a terembe *Vojnich* István báró is, az országos szabadelvű párt alelnöke. A vármegye küldöttségét *Latinovics* Pál főispán vezette. A pompás díszmagyar ruhák élénk színei emelték az ünnepélyes hangulatot, mely a teremben uralkodott. A megyei küldöttségben láttuk: *Karácson* Gyula alispánt, *Vojnich* Oszkárt, *Mikosevits* Kanut főügyészt, *Skultéty* Ferenczet, *Tárczay* Dezsőt, *Latinovics* Gézá, *Szalay* Frigyeset és még számosakat.

Egyenkint jöttek azután Zombor, Ujvidék, Baja, Szeged küldöttségei. Szegedet *Gaál* Endre dr. tanácsos, *Csernovits* Agenor és *Várady* Ignác törvényhatósági bizottsági tagok képviselték. Megjelent a magyar kanizsai választó-kerület és Ó-Morovicza küldöttsége.

Igy azután féltizkor zsufolásig megtelt a közgyűlési terem. kint az utcán pedig folyton szaporodott a tömeg.

Féltiz után néhány perczel jelent meg a téren dr. *Biró* Károly vezetése mellett a város tisztviselői kara, mellette jöttek ugyancsak díszmagyarban *Szalay* Mátyás főkapitány és *Wenczel* Lajos főszámvevő.

Mikor a polgármester belépett a közgyűlési terembe, harsány éljenzés hangzott föl. Ezután *Biró* Károly dr. elfoglalta az elnöki széket s mellette a zöldasztalnál helyet foglaltak a tanács tagjai. Néhány pillanatnyi csend után a polgármester a következőképpen nyitotta meg a diszközgyűlést.

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Mélyen tisztelt vendégeink!

A midőn a mai napra összehívott közgyűlést megnyitni s a törvh. bizottság tagjait üdvözölni szerencsés vagyok, nem mulasztanom el, hogy a mi meghívásunk folytán megjelent igen tisztelt vendégeinket különösen is ne üdvözöljem, s a város közönsége nevében meg ne köszönjem nekik azt a figyelmet és kitüntetést, a melyben bennünket részesíteni kegyeskedtek az által, hogy a mi ünnepélyünkön megjelenni szivesek voltak.

Tisztelt közgyűlés!

A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök ur Ó Nagyméltósága f. hó 13-án kelt magas leiratával Szabadka szab. kir. város közönségét Ó cs. és apostoli kir. Felségének azon legmagasabb elhatározásáról értesítette, hogy Méltóságos *Schmausz* Endre volt főispán urat saját kérelmére ezen állásától felmenteni és Szabadka szab. kir. város főispánjává *Bezerédy* István földbirtokost kinevezni kegyeskedett. Szabadka sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 17-én megtartott rendes havi közgyűlésén ezen magas leiratot tárgyalás alá vette és ugyanekkor elhatározta, hogy Méltóságos *Bezerédy* István főispán urnak főispáni állásába leendő ünnepélyes beigtatását a mai napon fogja eszközölni.

A mai napra összehívott közgyűlésnek egyedüli tárgya tehát ez.

Tisztelt diszközgyűlés!

Az emberi természetben gyökerező ősi szokás az, hogy az ember minden nagyobb jelentőségű dolgát Istennel kezdi s munkája sikeréhez Isten segítségét kéri ki. — Így lett szokássá nálunk az, hogy az új főispán beigtat' ünnepélye alkalmából a törvényhatósági bizottság Istentiszteletre megy és misét hallgat.

Ezen szokáshoz kívánok ragaszkodni, a midőn is felkérem a tekintetes törvényhatósági bizottságot s az igen tisztelt vendégeket, hogy a szt.-Teréz egyházban megtartandó isteni tiszteltan testületileg részt venni méltóztassanak.

A közgyűlést erre az időre felfüggesztem.

Szilasi Károly üzletében ritka al- kalom van remek szőnyegek meglepő olcsó árakban beszerzésére

Beszédének befejeztével a diszközgyűlésen megjelentek *Bezerédy* István főispánnal együtt, aki az egyik teremben várt a templomba indultak. A diszes menet, mely gyalog ment a templomig, százak, meg százak kísérték.

A templomban.

A templomban az Isten tiszteletét a *Veni Sancte* előzte meg, majd *Mamuzsich Félix*, kanonok plébános mutatott be csendes miseáldozatot az urnak. A mise alatt az ének és zenekar *Gaal Ferenc* dirigálása mellett *Reimann D-dur* miséjét adta elő. *Offertoriuma Szeunig Károlyné* urnő *Güttler Ave Mariáját* énekelte.

A mise végeztével a törvényhatósági bizottság tagjai, a küldöttségek és a vendégek visszaindultak a közgyűlési terembe.

A közgyűlés folytatása.

Ilyen menetet, mely a templomból a közgyűlési teremig vonult évtizedek óta nem látott Szabadka.

Bácska legelőkelőbb férfiai, közéletünk nagyságai diszmagyarban, vegyest a törvényhatósági bizottsági tagokkal, elől a lovas rendőrök, oldalt a diszruhás hajduk. Diszes menet gyönyörködtette Szabadka polgárainka önértetét.

Mikor a menet eleje élén a főispánnal, a polgármesterrel, *Vojnits István* báróval, a megyei főispánnal, már fent volt a teremben, a menet vége még lent hullámozott a közgyűlési terem előtt.

A közgyűlési terem karzatait Szabadka nővilága töltötte meg. Lent a katonaság küldöttei, s a tisztelgők foglaltak már helyet. Mikor azután a közgyűlési terem megtelt, s csend lett, *Biró Károly* dr. polgármester állva mondta következőket:

A közgyűlést megnyitom.

Felkérem a tek. közgyűlést, hogy a méltóságos főispán urat a közgyűlésbe küldöttésképpen meghívni méltóztassék.

Erre *Joó Aurél* dr. h. főjegyző állt föl s indítványozta, hogy *Gyelmis Gerő* elnöklele alatt a következő tagokból álló bizottság hívja meg az új főispánt a közgyűlésbe.

Gyelmis Gerő, *Mamuzsich Félix*, *Varga Károly*, *Dr. Manojlovics Vladisláv*, *Hartmann Rafael*, *Vukov Márk*, *Lendvay Mihály*, *Vojnits Sándor*, *dr. Reisner Lajos*, *Törley Gyula*.

A főispán fogadtatása.

Néhány perc múlva megjelent a főispán a meghívó küldöttség és titkárnak, *dr. Petrovicsnak* kíséretében.

Szünni nem akaró éljenzéssel állva fogadták a törvényhatósági bizottság, a küldöttségek, a vendégek *Bezerédy* Istvánt. Mikor az elnöki szék elé ért, az éljenzés megszűnt és *Biró Károly* polgármester állva üdvözölte a következő szavakkal.

Méltóságos Főispán úr!

O cs. és apostoli kir. Felsőge Méltóságodat Szabadka sz. kir. város főispánjává legkegyelmesebben kinevezvén, a tek. törvényhatósági bizottság határozata alapján a mai napra közgyűlést hívtam egybe, hogy Méltóságod a törvény rendelkezése szerint hivatalos esküjét a közgyűlés színe előtt letegye s ezzel állását elfoglalja.

A midőn tehát Méltóságodat a törvényhatósági bizottság nevében a legszívélyesebben üdvözölöm, felkérem egyszermind, hogy a hivatalos esküt letenni kegyeskedjék.

A főispán állva fogadta az üdvözölést,

Az eskü

Ezután következett az eskületétel ünnepélyes aktusa. *Joó Aurél* főjegyző olvasta fel az esküt, melynek szavait *Bezerédy* István csengő hangja ismételte. Az eskü a következő volt.

Én *Bezerédy* István, esküszöm az élő Istenre, hogy Ő császári és apostoli királyi felségéhez, Őfelsége uralkodó házához, a magyar korona országainak alkotmányához hű leszek, a törvényeket, a törvényes szokásokat, rendeleteket, utasításokat és szabályokat megtartom, a hivatali titkot megőrzöm, a hivatalommal járó köteleességeket részrehajlatlanul, lelkiismeretes pontossággal teljesítem és főispáni tisztemben hiven eljáró. Isten engem úgy segítjen.

És ezután leült a főispán és átvette az elnöklést.

A székfoglaló beszéd.

Csengő, érczes, színes hangon kezdte meg beszédének elmondását. És hangja csak emelte azt a rokonszenvet, melyet megjelenése keltett. Hangjának csengése és beszéde részleteinek hangsúlyozása mindvégig lekötötte a figyelmet, s éljenzésre készítetett. Beszédét sokszor majd gyengébb, majd viharozó éljenzés szakította meg. Beszédének szavai lelkesedést keltettek mindvégig és megerősítették a bizalmat, melylyel Szabadka város közönsége már eddig is feléje fordult.

Nagyfontosságú székfoglaló beszéde a következő:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

O csász. és apostoli kir. Felsőge legkegyelmesebb elhatározásával és a magas kormány bizalma folytán Szabadka sz. kir. város főispánjává neveztetvén ki, megjelentem a tek. törvényhatóság előtt, hogy a törvényben előírt hivatali esküt letéve, a főispáni széket elfoglalam.

Mély hódolattal hajoltam meg eme legmagasabb parancs előtt, és örömmel vállalkoztam arra, hogy ezen törvényhatóságnál a *felügyeleti* és *ellenőrzési* jogot gyakoroljam.

Tek. Törvényhatósági bizottság!

Méltóztassanak nekem megengedni azt, hogy ma midőn először van szerencsém az önök körében megjelenni és a főispáni széket elfoglalni, röviden jelezzem azon álláspontot, melyet *hivatali* jogaim és köteleességeim teljesítése körül elfoglalni szándékozom.

Teszem ezt nemcsak azért, mert a gyakorlat által már mintegy bevett szokássá vált, hanem legkivált azért, mivel kötelességszerű szükségét érzem annak, miszerint együttműködésünk első napjától kezdve én legyek az, ki már az első alkalommal lelkem teljes nyíltságával és melegevel közeledjem önökhöz, kitérjem az önkormányzat és annak egyes irányelveire vontkozó — a jelen alkalommal csakis általános vonásokban jelzett — álláspontomat és megkérem önöket már most hogy minden egyes, eme szép és nagy város szellemi és anyagi felvirágoztatására irányuló törekvésemnél megtisztelő bizalmukkal megajándékoznai és hathatós támogatásukban részesíteni méltóztassanak.

Közel két évtizede annak, hogy több kevesebb megszakítással itt lakom. Ezen idő alatt azon tudat és meggyőződésre jutottam, hogy itt, helyben megvannak mindama kellek, melyek alapját képezik annak,

hogy ezen város fejlődése, a kor kivánalmainak megfelelőleg biztosítottassék és előmozdítottassék, de egyúttal meggyőződtem arról is, hogy ezen törvényhatóság tagjai, ezen város lakói minden szép nemes és igaz ügy iránt lelkesülni tudnak.

Azért viseltetem és viseltetem igaz szeretet és rokonszenvvel ezen város lakói iránt és ez készítetett arra, hogy midőn végleges otthont választottam magamnak, azt az önök nagybecsült körében találtam fel.

Ezen igaz szeretet és nagybecsülés adja meg nekem nemcsak az erőt, de egyúttal a szívósságot is ahhoz, hogy bármily nehéz küzdelmek árán is teljes odaadással támogassak minden egyes oly jogos és méltányos kivánalmat és óhajt, mely által szeretett városunk fejlődése és előmenetele bármily irányban előmozdítottatik.

De ép ezért, látva és érezve a megoldást váró kérdések nagy horderejét és súlyát, aggály fogja el egész valómat, vajjon véges erőim a legjobb akarat és kitartás mellett is elégségesek lesznek-e eme célok elérését kivívni.

Hozzájárul ehhez még ama tudat hogy hivatali elődöm, *Schmausz Endre* Ő Méltósága, meggyőző módra, széleskörű tudása és nagyfokú ügybuzgalma által az osztatlan szeretetet és nagybecsülést méltán érdemelte ki és így nehéz lesz azon ürt betölteni, melyett távozása itt hátrahagyott.

Bizom azonban benne, hogy a város lelkes közönsége, a város tisztikara, élén az általam szeretett és nagybecsült polgármesterrel, ki minden jó és igaz ügy lelkes előharcosa, engem mindeme kérdésekben jóindulatukkal és tanácsukkal támogatni fognak és így vállvetett együttműködésünket siker fogja koronázni.

A városokban az önkormányzatnak helyes és céltudatos gyakorlása és vezetése képezi azon alapkövet, melyen a város fejlődése és előmenetele felépül. Ha a helyes alapon történik, ha a befektetett áldozatok arányban állanak az elérendő előnyökkel, úgy a főkérdés megoldása biztosítva van.

El nem vitatható tény az, hogy a közelmúlt évek során számos intézmény létesült, mely hivatva van arra, hogy városunk fejlődését és kulturáját biztosítsa, de el nem vitatható az sem, hogy sok irányban van kivánni való, melynek megalkotása ép a város fejlődés céljából elodázhatatlan köteleességeket ró reánk. De ezen intézkedéseknél sohasem szabad szem elől téveszteni azt, hogy csakis oly intézményeket létesítsünk, melyekre valóban szükségünk van és hogy minden kérdésnél annak megoldása előtt a város pénzügyi helyzetét számba kell vennünk, mivel ha mindjárt mindanyian is óhajtjuk azt, hogy városunk mielőbb minden tekintetben az európai igényeknek teljesen megfelelően legyen berendezve, még is inkább lassabb léptekkel törekedjünk azt elérni, semhogy városunk közlakóira túl nagy megterheléseket rójunk.

A törvény az önkormányzat gyakorlását, az állami közigazgatás közvetítését és az országos ügyek megvitatását a törvényhatóságra, az ellenőrzést a főispánra ruházza. Én a magam részéről szigorú köteleességemnek ismerem a tek. törvényhatóság fentjelzett jogát kellő tiszteletben tartani és odahatni, hogy minden egyes kérdés, mely az ön-

kormányzat hatáskörébe tartozik a törvényhatóság tudta és hozzájárulásával és az általa jónak vélt irányban oldassék meg. A magam részéről csak akkor avatkoznom az ügyek menetébe, ha az a fenálló törvényekkel vagy a közérdekkel jönne ellentétbe.

Egyik főkötelességemet képezi arra ügyelni, hogy a törvények, rendeletek és szabályrendeletek mindenki részéről lelkiismeretes pontossággal betartassanak és mindazon akadályok, melyek ennek érvényesítését hátráltatják, elháríttassanak; — az ügyek elintézésével felruházott köz igazgatási közegek, kötelmeknek eleget tegyenek, annál is inkább, mert ma már alig van életünknek oly mozzanata, melybe a közigazgatás szálai bele ne nyulnának.

Az egyes nemzetiségek és vallásfelekezetek törvényadta jogait kellő tiszteletben fogom tartani és azok méltányos óhajait a lehetőség határai között támogatni fogom, mivel azon biztos hitben és tudatban vagyok, hogy mint igaz honpolgárok ezt soha oly irányban terelni és gyakorolni nem fogják, mely esetleg a magyar állameszme gyengítésére vezetne és így nem fogok azon helyzetbe jutni, hogy ily irányzattal szemben a törvény teljes szigorát kelljen alkalmaznom.

Mint a nemzet többségének kifolyását képező kormányának képviselője, az én politikám sem lehet más, mint a kormány politikája, melynek érvényre juttatására a törvény korlátai között magam is közre fogok hatni. Ügyelni fogok arra, hogy politikai meggyőződését mindenki szabadon gyakorolhassa, hogy senki ennek gyakorlásában bármely oldalról jövő meg nem engedett befolyás, izgatás vagy megfélemlítés által ne feszélyeztessék.

Midőn ezekben jeleztem volna röviden álláspontomat, megköszönve önöknek szíves megjelenségüket és figyelmüket ismételtelen azon kérestr intézem önökhöz, hogy minden a közügyek előmozdítására irányuló törekvésemben engem nemzetiség-, vallás- és pártkülönbség nélkül hathatós támogatásukban részesíteni sziveskedjenek és meg vagyok győződve arról, hogy ez esetben itteni együttműködésünk gyümölcsei eme város felvirágoztatását és fejlődését fogják előmozdítani.

Egyúttal az ülést megnyitom.

Szünni nem akaró lelkesedés volt a megerősített bizalom és szeretet jele a székfoglaló beszéd végeztével.

A tanács üdvözlése.

Ezután *Bóbits József* dr. közművelődési tanácsos kelt föl s mondta el a tanács nevében üdvözlését. Beszéde méltó visszhangja volt a főispáni mindig felejthetetlen székfoglalónak. A beszéd a következő:

Méltóságos Főispán Ur!

Szabadka sz. kir. város közönsége bizalommal és őszinte örömmel vette tudomásul Ő császári és apostoli királyi Felsőgeének azon legmagasabb elhatározását, hogy Méltóságodat városunk főispánjává kinevezni és ezzel közigazgatásunk vezetését, önkormányzatunk ellenőrzését Méltóságod kezeibe letenni méltóztatott.

Ebbeli örömmünk pedig alapját találja ezen feltétlen bizalomban, melyet a Méltóságodnak imént elmondott és általános lelkesedéssel fogadott programbeszédje e törvényhatósági bizottságban keltett, mert ezen székfoglaló beszédben kegyes volt kifejteni, hogy főkérdése a törvények

és törvényes rendeletek szigorú végrehajtása, a tisztviselők helyzetének javítása; városunk anyagi, erkölcsi és kulturális fejlesztésére irányuló teendők megvalósítása leendő.

Már pedig Méltóságod törölmetszett magyar hazafisága, lovagias gondolkodása, minden pártállástól ment részrehajlatlansága és azon felette nagybecsült ígérete, hogy a szilárd elhatározás és a felesleges meditáció helyett a tett emberének óhajt bizonyulni, kellő garantiát nyújt nekünk arra nézve, hogy elhatározásait és nemes törekvéseit a jelzett irányban megfelelő módon, ismert tapintatával és igazság szeretetével érvényesíteni is fogja.

Méltóságod imént jelzett előkelő és nagybecsülendő tulajdonságaitól reméljük egyuttal e városnak a pártvillongásoktól megzavart de ezidő szerint már némileg helyre állott belbékéjének megszilárdítását és főtartását a pártpolitikai küzdelmeknek nemesítését és oly irányba való terelését, hogy azok ne romboló, hanem alkotó hatásuk legyenek, hogy ne egyenletlenséget, hanem áldásos együttműködést és a város minden téren való felvirágzását, a lakosság jólétét és megelégedettségét eredményezzék.

Mert a nép tagadhatatlanul hazafias, áldozatkész és minden jó és nemes iránt fogékony; csak arra az intésre van szüksége, mely a Méltóságod által betöltött fényes társadalmi és hatalmi posztóból kell, hogy kiinduljon és világító oszlop gyanánt a helyes utirányt kijelölje.

Mindezen nemes törekvésben pedig maga mellett fogja találni Méltóságod első sorban a tisztviselői kar ügybuzgó tevékenységét és ragaszkodását; maga mellett fogja találni a törvényhatósági bizottság együttműködésre való készségét, valamint a város közönségének ezen rokonszenvét és nagybecsülését, mely Méltóságodat két évtizeden át, amióta csak ennek a városnak a polgára, mindenkor körülvette.

Ilyen tényezők mellett bizalommal szegődhetik Méltóságod a közjó szolgálatába és ha a fölajánlott közreműködésünk mellett, együttes munkálkodásunkkal csak egy lépéssel is előre visszük Szabadka város fejlődését, egy lépéssel is közelebb hozzuk azon cél felé, melyet a népes és gazdag város a közművelődés és általános jólét érdekében maga elé kitűzött; megnyugvással, örömmel tekinthetünk vissza munkálkodásunkra, Méltóságod pedig meg fogja lelteni erkölcsi jutalmát abban az öntudatban, hogy e haladás fáklyavivője volt.

Eziránt való rendithetlen bizalmunkkal üdvözöljük Méltóságodat ez ünnepélyes pillanatban, főispáni fényes állásában és még csak azon kéréssel vagyok bátor Méltóságodhoz fordulni, hogy a tisztviselői karnak és a város közügyeinek vezetésére hivatott alkotmányos testületnek működését jóindulatával támogatni sziveskedjék.

Isten éltesse Méltóságodat városunk javára igen sokáig!

Janiga J. indítványa.

Ezután Janiga János dr. kelt föl. Hivatkozva az elhangzott székfoglaló és tanácski üdvözlés nagy fontosságára elkerülhetetlennek tartja e beszédek jegyzőkönyvi megörökítését. Ezért indítványozza, hogy a beszédek egész terjedelmükben jegyzőkönyvileg megörökíttessenek.

Egyhangulag elfogadta a közgyűlés az indítványt, amit az új főispán határozatilag kijelent.

Ezután a főispán a november másodikán megtartandó jegyzőkönyvi hitelesítéshez jelöli ki a tagokat, s a diszközgyűlést bezárja.

A diszközgyűlés után következtek a tisztelgések.

Küldöttségek fogadása.

Miután Bezerédy főispán a rendkívüli közgyűlést bezárta, a megjelentek legnagyobb része átvonult a mellékterembe, hogy küldöttségekké alakulva, hódoljon az új főispánnak. Eljöttek a szomszéd törvényhatóságok küldöttei és a felekezetek és testületek, az állami és községi kulturintézmények küldöttei, akik máris meggyőződtek valamennyien arról, hogy a kormány új megbízottjában olyan vezetőt nyertek városunk érdekei, a ki minden irányban meg akar és meg is tud felelni magas állása betöltéséhez fűzött nagy reményeknek. És éppen azért, akik örömmel siettek üdvözölni, lelkesedve távoztak a fogadtatás színhelyéről.

Első volt a küldöttségek sorrendjében Bács-Bodrogh megye és Zombor város törvényhatóságáé. *Latino-vics* Pál főispán beszédében abban a tudatban üdvözli az új főispánt, hogy szóval és tettel a közügyek bajnoka leendő. Szeretettel járul a megye és Zombor város testületének élén eléje, mint olyan ember elé, akinek csak barátai és tisztelői vannak. Az igaz, jó barátoknak kívánja, hogy diszes állását sokáig viselhesse.

A főispán szülőmegyéje és városa — küldötteinek boldogan köszöni meg a szép számú megjelenést és a főispán megleghangú üdvözlését. A küldöttség többszörös éljenzéssel fogadta a főispán köszönetét, a ki ismételtlen megköszönte a küldöttség tagjainak egyenként megjelenésüket.

Ugyanilyen lelkesedéssel üdvözölték az új főispánt a többi szomszéd törvényhatóságok küldöttei is. *Szeged* város nevében *Gaul* Endre kulturatanácsos, *Ujvidék* város nevében *Szalay* Lajos polgármester, *Baja* város nevében dr. *Hegedüs* Aladár polgármester, valamennyien az őszinte öröm megnyilatkozásával, a ragaszkodás kifejezésével, egyben a bizalom és jóindulat kérelmezésével.

Bezerédy főispán a törvényhatóságok küldötteit megnyerő szavaival, lekötöző modorával biztosította jóindulatáról és szívéből jövő köszönettel adózott egyenként a megjelenteknek.

Szabadka város tisztviselői karát dr. *Biró* Károly polgármester vezette az új főispán elé.

A tisztviselői kar őszinte szeretetből jövő üdvözlését juttatja kifejezésre. Jóindulatot és szeretetet kér, minek fejében biztosítja a főispánt, hogy nem méltatlanokra pazarolja, mert minden kötelességtudással azon lesznek, hogy a nemes intenciók tökéletesen megvalósuljanak.

A főispán az általa nagybecsült polgármester hozzáintézett szavaikért őszinte köszönetet mond az egész tisztviselői karnak, amelynek jövő működése elé megnyugvással néz. Reméli, hogy mindannyian legjobb tudásuk szerint fognak megfelelő feladatainknak és ő boldog lesz, ha megtörtelő intézkedésekre egyetlen egyszer sem lenne készletve. Ismeri a tisztviselők nehéz anyagi helyzetét és hiszi, hogy ezen kérdés mielőbb kedvező és méltányos megoldást talál. (Kitörő éljenzés). — Bizalommal fordul a karhoz, amelynek nemcsak hivatali főnöke, hanem igaz, jó barátja akar lenni.

Ezután az egyházak küldöttei következtek. A katolikus klérust *Mokossay* Mátyás esperes plébános vezette. Üdvözlő beszédében utalt az ősi alkotmány tiszteletére, a nobilis nagysággal járó tiszteletteljes rokonszenvre és mint a katolikus szentegyház szülőtte gyermekét üdvözli az új főispánt. A gör. kel. hitközség nevében *Dimitrievits* Szvetozár plébános és dr. *Manojlovics* Vladiszláv, az izr. hitközség nevében dr. *Singer* Bernát főrabbi és dr. *Klein* Adolf hitközség elnök, az ev. ref. hitközség nevében *Basy* László lelkész, az ág. ev. hitközség nevében pedig *Korossy* Emil lelkész tartottak üdvözlő beszédeket, amelyek közül *Basy* Lászlónak hazafias hevű, magas szárnyalású alkalmi szónoklatát szószerint közöljük:

Méltóságos Főispán úr!

A szabadkai evangélikus református egyház képviselőiben és megbízásából, de a saját szívünk sugallatából is, — megjelentünk ez ünnepélyes alkalommal, hogy míg a közörműből a minket megillető részt mi is kivesszük, egyuttal mély tisztelettel kifejezhessük Méltóságod előtt lelkünk legjobb kívánságát.

Méltóságos uram! Mint magyarokat, mindig bizonyos szent lelkesedés ragad magával minket, valahányszor csak Méltóságod becses nevét említeni halljuk. E névben mintha a kuruc tárogató szólna hozzánk és beszélne nagy időkéről, dicsőséges harcokról, felejthetetlen hősookról, köztük a hősök hősről, a sárvári győzorről... E névben mintha a harmincas éveknek, nemzeti újjászületésünk eme korszakának geniusza regélné nekünk csodálatos dolgokat az akkori honalkotó óriások egyik legnagyobbjáról, a tolnai követről.

Midőn azért Méltóságod e névvel, felséges királyunk legkegyelmesebb elhívása által magas állásának teendőivel megbízott, kívánhatnánk-e mi jobbat, mint azt, hogy a közélet harcában, mint közigazgatásunk vezérének, kísérje méltóságodat örökké a kuruc Bezerédy Imre hősi bátorsága; a honalkotó — s névben is teljesen hasonló — Bezerédy Istvánnak mély bölcsessége s mindkettőnek lángoló hazaszeretete és koronázza nemes törekvéseit diadal, elismerés és szeretet.

Most pedig egyházunkat és magunkat Méltóságod becses jóindulatába ajánlván, letesszük szeretetünk és tiszteletünk palmaágát s örvendezve kiáltjuk Szabadka sz. kir. város örvendő polgáiraival: »Ime, a mi fejünknek koronája! Hazánk, városunk, társadalmunk közboldogságának előbbre vitelére a Mindenható Isten őt sokáig éltesse!«

A főispán melyen meghatva mondott köszönetet a hitfelekezettek részéről megnyilatkozó őszinte üdvözlésekért.

A helyőrség tisztikara *Brabec* Gyula honvédelezredes vezetése alatt tisztelgett. A kir. törvényszék, járásbíró és ügyészség nevében *Polgár* József elnök, az ügyvédi kamara küldöttsége élén *Paukovich* Andor elnök, a kir. közjegyzők nevében dr. *Flatt* Viktor üdvözölték Bezerédy főispánt.

A kir. erdőfelügyelőség, az áll. anyakönyvi hivatal *Vojnich* Antal anyakönyvvezető vezetése alatt tisztelgett ezután,

Az összes községi tanintézetek érzelmeit *Kosztolányi* Árpád főgymn. igazgató tolmácsolta. Az állami tanítónőképezde tantestületének nevében *Weszelyné Balajty* Ilona igazgatónő szép szavakban hívta fel a

főispán figyelmét az intézet támogatására. Az állami gyermekmenhely hiv. kara dr. *György* Aladár igazgató főorvossal, a kir. adóhivatal, a kir. posta és távirtda hivatal *Szegheő* Fülöp, a m. kir. államvasutak hivatalnoki kara *Weinhardt* Manó forgalmi főnökkel, a m. á. v. altiszti kör *Bagó* Istvánnal az élén fejezték ki hódulatukat.

Az ipartestület és a betegsegélyző nevében dr. *Reisner* Lajos a következő üdvözlő beszédet mondotta:

Méltóságos Főispán ur!

Ő császári és apostoli király Felségnek, a kormányelnök előterjesztésére tett, a város közönség-részéről hűséges alattvalói hódolat és egyzersmind örömmel és teljes bizalommal fogadott azon legfelsőbb elhatározása folytán, melylyel Méltóságod városunk főispánjává neveztetett ki, a mai nappal midőn kormányzati székét elfoglalta, ezen tényével egyzersmind a szabadkai általános ipartestületnek, mint az ipari élet rendjének és a kerületi betegsegélyző pénztárnak mint a humanitárius kormányhatósági intézkedések administratív végrehajtó közegének e városban a legfőbb fokban való felügyeleti joggal felruházott kormányzói dignitariusaként lett beigtatva.

Midőn ezen testületek élén Méltóságodat fényes állásában üdvözölni szerencsés vagyok, lelkünkben kívánjuk, hogy annak a magas szentes hivatásnak betöltéséhez, a melyre a felség kegye, a magas kormány bizalma Méltóságodat meghívta és ahhoz a hazafiúi lelkesedéshez, ahhoz a közérdek iránti buzgalomhoz, melylyel Méltóságod missióját betölteni vállalkozott az Isten áldását segítségét, erőt, egészséget, kitartást nyújtson.

Isten tartsa, Isten éltesse Méltóságodat!

Meghatók voltak a most következő jelenetek. Ómorovica héttagu és a magyarkanizsai választókerület nevéntagu küldöttségének fogadása. Csupa jó ismerős, akik mindegyikének viszontlátása látható örömet keltett a főispánban. A fényes állás elnyerése nem változtatta meg a melegen érző szív vonzódását, sietett is mindegyikhez, örömmel szoritva a magáéba a kerges tenyereket. Az ómorovicaiak nevében *Pálics* Antal jegyző, a magyarkanizsai kerület nevében pedig *Buday* Pál főszolgabíró fejezték ki az általános örömet, amely Bezerédy főispáni kinevezésével érte őket.

A pénzüntézetek küldöttségét *Varga* Ágoston, a Nemzeti Kaszinóét *Paukovich* Andor, az önkéntes tüzoltók tisztikarát *Vermes* Béla, az összes szabadkai öngyuleteket dr. *Jániga* János, a közigazgatási bizottság állami tagjait *Gräf* Nikáz, a Szabadka-Palicsi villamos vasut igazgatóságát *Vermes* Béla, Sándor község küldöttségét *Mikosevics* Antal jegyző, a dal-egyesületet dr. *Révfy* Jenő, a kath. legényegylet küldötteit *Kersch* Mihály a kereskedelmi egyesületet és a Sport együletet *Krcsmayer* bankfőnök, végül a földmives iskola tantestületét *Ásványi* igazgató vezette.

A disztrakoma.

A tisztelgések után a Bányász szálloda termeiben gyűltek össze a disztrakomára, hogy a fehér asztaloknál is bebizonyítsák, hogy mindazt, amit a mai ünnepség komoly szertartásaiban kifejeztek haza viszik a családi életbe is, tanulságképpen a családtagoknak. A szálloda összes helyiségeit megtöltötték az ünneplők.

Az első felköszöntőt *Bezerédy* István az új főispán mondta őfelségére, a királyra, kívánva, hogy a királyt a haza üdvére a teremtő az emberi kor legvégső határáig éltesse.

Utánna *Bíró* Károly dr. polgármester mondta el felköszöntőjét, melyben a következőket mondta:

Nagy jelentőségű mozzanat a törvényhatóság életében a főispán változás, mert kétségtelen tény, hogy a mindenkori főispán egyénisége, gondolkodása és felfogása révén a közélet ügyeiben jelentékeny részt vévén, maradandó nyomokat hagy hátra a törvényhatóság életében.

Ilyen változás történt ma nálunk, mikor méltóságos *Bezerédy* István urat méltóságába beigtattuk. Ezen nagy jelentőségű esemény fölött elgondolkodva, lelkesedés, remény, megnyugvás tölti el, mert megvan győződve, hogy egy és ugyanazon érzelmek töltik el a város polgárságának legnagyobb részét. A főispán egyenes jelleme, őszinte magyarsága, egyéni gondolat világában már akkor is elismerte, hogy Szabadka felvirágoztatása legelső teendő, mikor még nem is gondolta, hogy ő fog a vezető helyre kinevezettni. És csak örömmel töltheti ez el a lelkeket, hogy épen ő hivatott meg a főispáni székre, mert ha már mint magán ember érdeklődött városunk iránt, ez az érdeklődés nála, mint főispánál csak fokozódni fog. Teljes megnyugvással néz a jövőbe, mert becsületes munka, összetartás, kitartás a főispánt a város felvirágoztatására irányuló törekvésében sikerrel fogja juttatni. A főispán egészségére üríti poharát. Adjon neki az ég ura egészséget, erőt és kitartást ahhoz a nehéz és szép munkához, melyre kiválasztatott és vállalkozott. Adjon az ég ura neki hosszú életet családjának és barátainak örömére.

Lelkes éljenzés kísérte a polgármester beszédének végszavát. Ezután *Bezerédy* István áll föl.

Nemcsak a város lakójának, hanem a gyermekének érzi magát és egyet érez a lakosság vágyával, örömeivel, bánatával. Mikor a polgármester felköszöntőjére van szerencsége válaszolni, szívének egész melegevel kívánja, hogy azokat, akik elhalmozták őt rokonszenvével, minden ténykedésükben Isten áldása kísérje, és otthon is családjuk körében megelégedés jutalmazza őket. Élteni Szabadka lakosságát.

A negyedik felköszöntőt *Flatt* Viktor dr. mondotta a kormányra, a mely a közgazdasági munkásság révén a haza boldogulásán dolgozik. Élteni a kormányt és a kormányelnököket és indítványozza, hogy a jelenlevők nevében a polgármester üdvözlő táviratot küldjön a miniszterelnökhöz. A távirat szövege a következő:

Nagyméltóságú Gróf Tisza István miniszterelnök urnak
Budapest.

Bezerédy István, Szabadka város főispánjának mai beigtatási lakomáján egybegyűlt ünneplő közönség lelkesedéssel üdvözli Nagyméltóságát és a bölcs vezetése alatti kormányt, hálásan emlékeztetve meg azon általános megelégedést keltett kormányténykedésről is, amely lehetővé tette, hogy a város főispáni széket közbecsülésben és szeretetben álló férfiu foglalhatta el, kinek működése elé bizalommal tekint a város egész közönsége.

Az ünneplő közönség nevében
Bíró Károly, polgármester.

Ezután *Purgly* Sándor dr. a vendégekre ürítette poharát. *Bólints* József dr. kultúr tanácsos a felekezetek lelkészeire. *Gaal* Endre dr. szegedi kultúr tanácsos köszönetet mondott a fogadtatásért, kiemelve Szabadka kulturális haladását. *Eigl* József futtaki apátplébános a lelkesedés nevében mondott köszönetet. *Szalay* Mátyás főkapitány a katonaságot élte.

Ezután *Brabecz* honvéd alezredes kelt föl és mondott lelkes felköszöntőt Szabadka polgárságára, melyvel együttműködni a magyar haza javára közös kötelesség. Viharos lelkesedést keltett az alezredes felköszöntője.

Most a nagy író, *Herczeg* Ferenc állt föl és élte szellemes felköszöntőjében Szabadka közönségét.

Hegedüs Aladár dr. bajai polgármester Baja város nevében *Bezerédy* István főispánt köszöntötte föl.

A konvencionális elismerést sem mulaszthatjuk el. *Lichtneckert* András oly kitűnően látta el vendégeit, hogy ezek emléket a többi emlékekkel együtt magukkal viszik otthonukba. Konvencionális, de ez egyszer igaz elismerés is.

Itt a riport végén külön is megemlékezünk arról, hogy a mai beigtatási ünnepély díszét emelte *Herczeg* Ferenc, a nagy magyar író is megjelenésével.

Tea estély a főispánál.

Tegnap este méltó előestélye volt a mai díszes ünnepnek *Bezerédy* István, az új főispán lakásán. Lakásának termeit megtöltötték a vendégek. Szabadka társadalmának összességét képviselték a megjelentek, s előképét láttuk annak a társadalmi együttérzésnek, melyet az új főispán inaugurálni akar és fog is Szabadkán. És a hangulat, melyet az estély keltett, csak hozzájárulhatott ahhoz, hogy mai ünnep hangulata ünnepélyesebb, méltóbb legyen a beigtatás szertartásához.

Ott voltak:

Mamuzsich Félix kanonok plébános, Mokossay Mátyás plébános, Jeszenovics János plébános, Lucsics Jakab plébános, Dimitrievics Szvetozár lelkész, Dr. Manojlovics Vladisláv hitk. elnök, Korossy Emil lelkész, Leibach János gondnok, Barys Kászló lelkész, Nánay Mihály gondnok, Kutna Mór főrabbi, Dr. Singer Bernát rabbi, Dr. Klein Adolf elnök, Vajda János őrnagy, Radojkovics Radivoj őrnagy, Joánovics Ede kapitány, Brabecz Gyula alezredes, Szabó Jenő és Nagy Péter őrnagyok, Borovicsényi Gyula ezredes és Kiss Aladár kapitány törzstisztek, Dr. Polgár József törvényszéki elnök, Dr. Dekker Gyula tábla bíró kir. bíróság vezetője, Dr. Eperjessy Béla kir. ügyész, Paukovich Andor elnök, Dr. Szilasi Fülöp elnök, Szeghő F. Adolf főnök, Elekes Ferenc tárnok, Kosztolányi Árpád igazgató, Abrasics Antal igazgató, Takács Elek igazgató, Meznerics Ferenc felügyelő igazgató, Kalivoda Andor főerdész, Balázs Tihámér gondnok, Dr. Mukics Simon elnök orszgy. képviselő, Regényi Lajos elnök, Mérey Agoston elnök, Pertics Albert elnök, Krätsmayer János elnök az osztr. magyar bank főnöke, Freudenberg Zsigmond elnök, Rieger Mihály elnök, Dr. Antunovics József elnök, Kersch Mihály elnök, Dr. Révfy Jenő elnök, Farkas Zsigmond elnök, Pausits János elnök, Vermes Béla főparancsnok, Scossa Zoltán parancsnok, Pitrolfi Jenő fő-

nök, Weinherdt Manó főnök, Szutrély Gyula főmérnök, Tary Nándor főmérnök, Kovács János főmérnök, Varga Ágoston igazgató, Mucsy György igazgató, Gyelmis Gerő igazgató, Lányi Mór igazgató, Varga Károly igazgató, Kiss Abel igazgató, Schwarcz Péter igazgató, Dr. Szudároics Ferenc igazgató, bajsai Vojnich Antal anyakönyvvezető, Ásványi Lajos igazgató.

Dr. Bíró Károly polgármester, Vojnich Máté h. polgármester, Szalay Mátyás főkapitány, Dulics A. Jenő főjegyző, Dr. Dembitz Lajos főügyész, Lyubibraticz Kelemen tanácsnok, Hegedüs János tanácsnok, Dr. Bólints József tanácsnok, Antunovits Andor tanácsnok, Dr. Joó Aurél h. főjegyző, Pertics János h. ár. elnök, Balogh Károly főlevéltárnok, Frankl István főmérnök, Dr. Kertész Sándor főorvos, Weeczel Lajos h. főszámvevő, Váli Gyula építész, Dr. Békeffy Gyula ügyvéd, Dr. Purgly Sándor földbirtokos, Dr. Dr. Janiga János ügyvéd, Dr. Kertész Ignác ügyvéd, dr. Lipozencics Lázár ügyvéd, dr. Vojnich Gyula ügyvéd, Törley Gyula földbirtokos, Birkáss József földbirtokos, Vukov Márk földbirtokos, Vujkovics Cvin Pál földbirtokos, Mamuzsics Albert földbirtokos, Deák István földbirtokos, Pertich Mihály nyug. árvászéki elnök, Id. Gálffy György gyógyszerész, Gabrics Alajos földbirtokos, Csóvics Márk földbirtokos, Sztantics József földbirtokos, Dr. Flatt Viktor nyug. főispán, kir. közjegyző, Dr. Milkó Izidór orvos, Id. Frankl István nyug. igazgató, Miloszavlyevics Milán ügyvéd, Geiger A. Mór földbirtokos, Halbrohr Adolf földbirtokos, Id. bajsai Vojnich Sándor földbirtokos, bajsai Vojnich Simon földbirtokos, báró bajsai Vojnich István orsz. képviselő, Ifj. bajsai Vojnich Sándor orszgy. képviselő, bajsai Vojnich István (Gáborfi) földbirtokos, bajsai Vojnich Béla földbirtokos, Piukovich József orszgy. képviselő, Megyánszki Szávó földbirtokos, Hartmann Rafael nagykereskedő, Rohony Lőrinc földbirtokos, Vermes Károly földbirtokos, Magyar György földbirtokos, Sztipics János földbirtokos, Lichtneckert András szállodás, Dr. Wilhelm Adolf kórh. igazg. főorvos, Dr. Sántha György kórh. oszt. főorvos, Mukics József földbirtokos, Szabó János korcsmáros, Dr. Kráhl Lipót ügyvéd, Lendvay Mihály földbirtokos, dr. Rádics Péter orvos, dr. Brenner József városi ügyész, Birkáss Gyula ügyvéd, Dulics Gergely, Balázspiri Mihály, Mamuzsich Gergely, Rádich János, Joánovics György nyug. ezredes, Nahocky Manó nyug. alezredes, bajsai Vojnich József, bajsai Vojnich Andor, Brszcszászky Miklós, Pertich Kálmán, Regényi János, Magyar Jenő, Magyar Imre, Braun Henrik, Csillag Károly, Dugovich Imre, Czeiz Máté, Szabados Sándor, Pusztai Béla, Vermes Gábor, Vojnich Ferenc tanácsjegyző, I. aljegyző, Mácskovics Titusz építő iparosok körének elnöke, Horovics Ignác Bácskai hitelbank mint szövetkezet elnöke, Borza Antal Máv. altisztikör elnöke, Mamuzsich Lázár, Ifj. Gálffy György gyógyszerész, Milodánovics János földbirtokos, Milodánovics Simon őrnagy, Vermes Nándor, dr. Reizner Lajos ipartestületi biztos, Decsy Dezső, Milassin Jakab ny. járásbíró.

Cselekvés előtt.

Budapest. okt. 28.

A politikai élet mostanában változatos és mozgalmas. A kormányelnök

házzsabály-reviziós indítványa ugya teljes mértékben uralja a helyzetet, amint az az indítvány fontosságánál fogva másképpen nem is képzelhető, mindazonáltal legutóbb egész más érdekes jelenség merült fel, mely a politikusok elméjét foglalkoztatta s ideig-óráig háttérbe szorította a közlegő ütközet esélyeinek latolgatását.

Meglepett némileg a függetlenségi és 48-as Kossuth-pártnak az olasz provizorium-javaslatlalt szemben követett politikája. A pártban az olasz szerződéssel szemben követendő politika elvi megbeszélése alkalmából az ugynevezett harciasok győztek. Komjáthy Béla erős kisebbségben maradt, sőtéles szövtávtásoknak is volt céltávtávtája. Vitarendezőket küldtek ki a tárgyalás az obstrukció jegyében indult meg. Igaz, a függetlenségi párt csak annyit engedett meg, hogy beható vitát indít. De hát ezeknek az uraknak beható vitát keserves tapasztalatok alapján jól ismerjük. Az ilyen vitáktól fejlődött ki mindig az obstrukció. Ezuttal nem így történt. A vita megszűnt. Azok az elemek, a melyek ideig-óráig a függetlenségi pártban magukhoz ragadták a vezetést, csufos kudarcot vallottak. Az ország egyáltalán nem reagált a mozgalomra. De még a többi parlamenti párt sem. Így azután a szónokok is vajmi gyéren jelentkeztek a különben nem könnyű témához s a vita vége hamarabb elkövetkezett, mintsem hittük volna.

Továbbra kiható jelentősége azonban az esetnek nincs. A kormányelnök terveire befolyással ez a pillanatnyi alakulás alig lehet. A házzsabály-revizió tehát jönni fog mindenképpen. A lefolyt hét a szabadelvű párt organizálásával telt el. Tisza miniszterelnök, Dániel Gábor titkos tanácsos és Vojnich Isjván báró, a párt alelnöke órák hosszán át ültek együtt a szabadelvű kör Deák szobájában, hogy a harc taktikai részét megbeszéljék s a pártot számbavegyék és beoszzsák. El lehet mondani, hogy ilyen jól organizálva a szabadelvű párt még soha sem ment a csatába.

A másik jelentős mozzanat meg a megbeszélésre bőséges anyagot nyújt az osztrák politika fordulata. Ugy tudjuk, hogy a nagy örömnámor dacára nincs sok remélni valója Körber urnak az új változástól. A csehek kapnak milliókat vasutakra folyószabályozásokra, Körber ur pedig a legjobb esetben kap budgetet és talán-talán autonom vámtarifát, egyebet nem. A kiegyezés tehát, a mi bennünket a legjobban érdekel, éppen olyan kevésbé van biztosítva, mint annakelőtte volt. Éppen ezért mireánk nézve a helyzet semmiben sem változott. A kiegyezés parlamenti elintéztése mellett még mindig keresnünk kell tehát annak az eszközeit és módóztait, hogy a javunkra szolgáló megállapodások tartalmilag máskü-

lönben is életbe lépjenek. Ez az ország érdeke. Következésképen a kormány feladata.

ORSZÁGGYULÁS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, 1904. okt. 29.

Hatalmas csoport verődik össze a baloldali folyosón. Kormánypártiak — ellenzékies vegyrez — az ismét homloktérbe jutott házszabályok revizálásának kérdésével foglalkoztak.

— *Hát ti megint harcot hirdettek?* — kérde Szöcs Pál.

— *Már régen meghirdettük* — felel Olay Lajos — *tegnap csak meg erősítettük.*

— *Aztán hogy értitek ezt, hogy Tisza István grófot már az első lépésnél megfogyóztok akadályozni folytatja Szöcs Pál.*

— *Ha te nekem Tisza István terveit elárulod* — válaszol Olay — *akkor én is beavatlak titkainkba.*

— *Csak egyet jelentetek ki* — faggatja Szöcs az ellenzékiet — *adatok-e módot a kormányzóknak, hogy indítványát megokolja vagy már ezt a dolgot is megakadályozzátok.*

— *Erre nem válaszolok* — jelentette Olay — *majd meglátod mit csinálunk azon az ülésen, a melynek napirendjére az indítvány megokolását tűztétek ki.*

Kissé távolabb Tallián Béla földmivelésügyi miniszter Kaas Ivor báróval vitázik a Rábának szabályozásáról.

— Kifejezetten segítyt azért nem adhattam — magyarázza Tallián miniszter — mert akkor az összes vízszabályozó társulatok elleptek volna segedelem iránt való kérésekkel. Biztosítalak róla, hogy tudom értékelni a vizek szabályozásának közgazdasági fontosságát.

Arról meg vagyok győződve! — hagyta ezt helyben Kaas Ivor báró. Ma is, mint ujabban rendszeren, későn nyitották meg az ülést.

Elnök: Feilitzsch Artur báró.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a napirendre tértek át, a *Rábaszabályozásról* szóló törvényjavaslat folytatólagos tárgyalására.

Bolgar Ferenc azt kívánja, hogy hét községet, a melyet megnevez, bocsásson ki a kormány a szabályozás köteteléből. A javaslatot magát megszavazza.

Kubik Béla csatlakozik Batthányi gróf fejtegetéséhez és hozzájárul határozati javaslatához.

Rakovszky István a néppárt álláspontját fejtette ki, majd Bolgarral polemizál, a szabályozást bírálja.

Rakovszky határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint a Ház küldje vissza a javaslatot a bizottsághoz módosítás végett.

Molnár János pártolólágg szól a határozati javaslatához.

Günther Antal Batthányi javaslatát pártolja.

A Ház legközelebbi ülése csütörtökön lesz, amikor Kossuth Ferenc fogja megokolni az országjárás borura vonatkozó indítványát.

BAJAI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, okt. 29.

— **A főispánját váró Baja.** Lobogódiszt öltöttek már ma a város főbb utcáin a szokatlanul élénk sügg-forcás már előfutára a hétfői nagy ünnepélyeknek. Ma délelőtt ismét számos törvényhatósági bizott-

ság utazott át Szabadkára, közöttük az ellenzék vezérférfiai, dr. Nyiraty János, dr. Valentin Emil és Czernay Imre bizottsági tagok, kik csatlakozván a már Szabadkán időző bajai nagy deputációhoz, szépszámú kíséretét képezik majd a hétfőn reggel 9 órakor külön vonaton Bajára érkező főispánnak. A pályaudvarra taracklövéses eszenesző hangjainál robog be a főispánt hozó vonat és miután a város közönsége nevében *Erdélyi Gyula* főjegyző üdvözlő beszédet mond, a városi székházban lévő főispáni lakásra vonul. Innen ünnepélyes „Veni Sancte” re kísérik a főispánt, majd pedig a beigtató diszközgyűlésbe, hol Bezerédy István elmondja városszerte élénk érdeklődéssel és sok reménnyel várt programját. A diszközgyűlést a tisztelgő küldöttségek hosszú sorozata követi, 1 órakor pedig bankett lesz a »Bárány szálló»-ban. A délután folyamán megtekinti a főispán a város nevezetességeit, az esti vonattal pedig visszautazik Szabadkára.

— **A bajai színházi szezon** — a ma megjelent előleges színházi jelentés szerint — november hó 1-én kezdődik. Pesti lhász megbízottja már Bajára érkezett és sikerrel végzi a bérletgyűjtést munkáját. A közönség érdeklődéssel várja a színészeket és így minden tekintetben látogatott idényre nyílik kilátás.

— **Megörült urileány.** Vukelich Elza nevű 19 éves urileányt a templomból jövet suhancok megtámadták. A leány előlötti ijedelmében megörült. A szerencsétlen teremtést a kórházba szállították.

A virilisták névjegyzéke.

Az igazoló választmány már összeállította az 1905. évre szóló virilisták névjegyzékét. A névjegyzék 2-ik felét ma közöljük. tegnapi számunkban közöltük a jegyzék elejét. A csilaggal jelöltek adója kétszeresen van számítva.

Sztipics Gergely birtokos 1293 K 84, Szenderovics Ferenc birt. 1289 K 11, Jakobsics 1283 K 127, 1286 K 97, Geiger Jenő birt. 1288 K 47, Gyelmis Géza ügyv. 1274 K 72, Dulics Károly birt. 1264 K 06, Petic János 1257 K 94, Dr. Mamuzsich Bódog ügyv. 1233 K 24, Tumbász Lázár vendéglős 1227 K 80, Lendvay Mihály birt. 1218 K 03, dr. Flatt Viktor közjegyző 1210 K 40, Sztipics Félix birt. 1207 K 29, Reiter Károly keresk. 1208 K 75, Szkendevics János birt. 1192 K 05, Skozza Zoltán 1183 K 49, Sztipics Antal 1182 K 85, Reiner Lajos birt. 1180 K 06, Vojnich Máté ügyv. 1178 K 42, Vojnich Dávid birt. 1135 K 56, dr. Váli Dezső orvos 1124 K 50, dr. Dömötör Miksa orvos 1123 K 30, Vince János birt. 1121 K 77, dr. Mukics Simon ügyv. 1120 K 82, Rohoney Elemér birt. 1155 K 88, Birkáss Gyula ügyv. 1111 K 64, Kocsmár János birt. 1109 K 45, Weinhut Adolf keresk. 1108 K 66, Decsy Dezső gyógyszer. 1097 K —, Ifkovic Iv. Antal birt. 1078 K 52, dr. Békeffy Gyula ügyv. 1061 K 74, Zélics Márton birt. 1060 K 69, Antunovics Lajos birt. 1050 K 92, Kohn Mór birt. 1051 27, Birkás Dániel birt. 1050 K 27, Jurics István birt. 1047 K 65, Versendi Gyula vend. 1056 K 39, Lábás Gyula mérnök 1015 K 58, id. Vojnich Ottó birt. 1032 K 48, Malagurszki Máté birt. 1029 K 31, Mamuzsich Albert 1024 K 92, Dr. Sántha György orvos 1020 K 76, dr. Wilhelm Adolf orvos 1018 K 28, Vojnich P. Márk birt. 013 K 70, Dulics Antal birt. 1009 K 27, Dulics József 998 K 27, Mukits József birt. 983 K 11, Pletikoszits Károly birt. 983 K 67, Szudárovics Jakab birt. 977 K 31, Milassin Illés gyógyszer. 968 K 84, Lyubibraticch Kele sen birt. 965 K 34, Liposencics Simon birt. 964 K 97, Schossberger József ügyv. 956 K 12, Ivkovic Iv. Gábor birt. 950 K 84, Klein Géza keresk. 950 K 37, dr. Krahl Lipót ügyv. 948 K 36, Deutsch Zsigmond keresk. 949 K 57, Malagurszky Ferenc birt. 941 K 55, Paukovics Andor ügyv. 938 K 54, Kunetz Mór keresk. 931 K 77, id. Birkás István birt. 930 K 62, Balkó Mácsai Mátyás birt.

921 K 02, Lucsics Jakab birt. 910 K 36, Vojnich Tuncics Ignác birt. 901 K 42, Gabrics Alajos birt. 901 K 31, Sztipics Károly birt. 897 K 97.

Póttagok: Tari Nándor mérnök 893 K 16, Sárcevic Máté birt. 888 K 61, Szudárovics Lőrinc birt. 881 K 54, Dulics Ba ázs birt. 875 K 36, Dr. Szilasi Fülöp ügyv. 863 K 74, Kunetz Kálmán keresk. 864 K 52, Dr. Blum László orvos 864 K 52, Zopf Henrik birt. 862 K 68, Sztantics Antal birt. 861 K 49, Sztipics Lukács birt. 859 K 18, Dulics György birt. 850 K 93, Dulics Gergely 841 K 29, Kuthy György mészáros 840 K 73.

BÁCSALMÁSI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Bácsalmás, október 29.

— **A bácsalmási r. kath. templom renoválása.** Templomunk renoválása rohamos léptekben halad előre. A menyezet és a templom belseje — a festést kivéve november közepéig annyira készen lesz, hogy a szent misét már a templomban lehet végezni — az ájtatos hívek legnagyobb öröme. A tornyot alapjáig bontották le, mivel az egyik fal elhajlott. A torony — melyet hat méterrel emelnek — mérnöki számítás szerint jövő év május havában lesz kész. A építkezés körül fáradtságot nem ismerő odaadással buzgólkodik községünk szeretetreméltó plébánosa dr. *Polyakovich* Lajos.

— **Esperes ker. r. k. tanító gyűlés.** Folyó hó 26-án folyt le kerületünk rendes évi gyűlése melyen a tagok impozáns számban jelentek meg. Csuján csak az érdemes községi előjáróság tüntetett bölcse távolmaradása által. Szt. mise után a gyűlést *Klanszky* Ferenc ker. esp. apát pléb. megnyitotta. A tárgysorozat megkezdése előtt *Raicheld* Adolf b.-almási tanító emelkedett fel szólásra és leudületes szavakkal illusztrálta a kerületi tanítók afölötti határtalan örömét, hogy a nagy tanügy — és tanító barátot, a kerület nagyra-becsült elnökét, Ófelsége »Bucsányi« apátját legkegyelmesebben kinevezte. Utánna *Sterk* József, a tanító barátok legnagyobbikáról Dr. Mayer Béla c. püspökről emlékezett meg, aki fejedelmi adományával ismét megmutatta, hogy mily határtalan szeretettel lelkesedik a nemzet alapvető munkásainak árvái iránt. Indítványára jegyzőkönyvbe foglaltatott a nagy adományozó emléke, melyről jegyzőkönyvi kivonatban a gyűlés tartalma alatt pedig sürgönyileg értesítésre adatott Óméltóságának a tanítótság hálaérzelme köszönete és továbbbi ragaszkodása. A vitatételt *Koch* Márton nagy érdeklődés mellett olvasta fel Utánna *Sterk* J. mintaelőadása következtet a szám- és mérés-tanból. Végül *Kecskés* József indítványozza, hogy *Szűcs* János óbecsei tanító „Népoktatásunk Ujjászervezése” című füzetet a kerület minden egyes tagja tanulmányozza és hadd ossza oda, hogy a »Baja Vidéki Egylet«-i gyűlésen e füzet részletes megbeszélés tárgyául tűzessék ki. Ezen indítványa elfogadása után elnök a gyűlést nevezte. D. u. egy órakor társas ebéd volt az »Ambil« vendéglőben, amelyen a község előkelősége közül is többen vettek részt, u. m.: Kamarás Imre kir. közjegyző, dr. Ficzer Béla kir. albiró, Koller Oszkár szolgabíró, dr. Gerevits Béla kir. aljegyző, Bédits Máté közs. aljegyző, Molnár József földhiteleknyv-nyilvántartó stb. A felköszöntők közül különösen kiváltak: *Klanszky* Ferenc apáté, Kamarás Imre közjegyző, Raicheld Adolf, Greiner Gyula és Gergely Kálmán tanítóké.

HIREK. TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Va árnapi délelőtti 9-től 12-ig.

Október 31. Bezerédy főispán beigtatása Baján.

November 6. és 20. Agarászversenyek. **Pótvásár.** Baján f. hó 6-án és 7-én pótvásár.

Országos vásár. Ujvidék, október 29, 30, 31-én,

Jánoshalom (Jankovác): október hó 31.

— **Gromon-ünnepély.** Gromon Dezső államtitkár. a palánkai kerület képviselője Vajsza és Bogyán községeknél egy-egy kitünően sikerült életnagyságu arcképét ajándékozta. A képet a jövő hónapban nagy ünnepségek közepette fogják leleplezni.

— **A szegedi táblai elnök széke,** mint már jelentettük, Fabiny Ferenc táblai elnök előléptetésével valószínűleg megüresedik. Hivatali utódjául leginkább Hódossy Lajos dr. győri táblai tanácselnököt vették kombinációba. Debreczenből ma azonban azt jelentik, hogy Szűcs Miklós debreczeni törvényészeki elnököt fogják Fabiny utódjául kinevezni.

— **Halottak napja.** Ködös november első napjával nagy ünnepre virrad a katolikus világ, minden-szenteknek ünnepét ülvén, a diadalmas egyház ünnepét. S az örömu-nepre másnap a gyásznak szomorú ideje következik: halottak napja, talán legszivhezszóbb és es legpoétikusabb ünnepe az egész esztendőnek. Az első napnak inkább egyházi jellege van, míg halottak napja minden szívnek egyformán kegyeletes ünnepe, — nemcsak a vallás törvényei, hanem ama még szentebb törvények szerint, melynek betűi mindnyájunk lelkében égvén, magasztos tüzzel lobognak föl az örök békeesség szomorú napján. A temetők Szabadkán is a szokott kegyelettel ünnepelnek. Este hét órakor az összes templomokban ¹² meghuzzák a harangokat és körmenet indul a temetőbe.

— **Szerencsétlenül járt munkások.** Títel közelében, a Száva partján, a hol már hosszú idő óta folynak a kotrási munkálatok, tegnapelőtt este egy kunyhó beomlása következtében nagy szerencsétlenség történt. Négy munkás életét vesztette, heten pedig súlyosan megsebesültek. A munkások a kotrómunkák megkezdése óta hevenyészett, rozoga fabódéban laktak, a melyeknek a megerősítését és kijavítását hiába sürgették a vállalkozónál. Tegnapelőtt este megerezték az első, mire a munkások behuzódtak a bódéba a nyugodni tértek. Kilenc óra tájban iszonyu szélvihar keletkezett. A rozoga faalkotmány csikorgott, nyögött, de a munkások, akik ezt a hangversenyt már megszokták, nem igen törődtek vele. Egyszerre azonban egy erős szélroham a szó szoros értelmében kitépte a bódét a földből, mire az darabokra tört. A kunyhóban alvó munkások csak ekkor eszméltek fel. Néhányan csakhamar kímásztak a romok alól, de a nagy viharban képtelenek voltak társaikon segíteni. A megmenekültek óriási erőfeszítés árán mégis hozzáláttak a mentéshez, mire azonban a romokat eltakarították, már négyen: Stak Iván, Gruics Jová, Stipics Pájó és Stipics Pál slavonai munkások halva voltak. Valamennyit a fején és mellén érte a zuzódás s ez okozta a halálukat. A kik élve menekültek meg, azokat még az éj folyamán beszállították a titeli kórházba. A vizsgálatot a hatóság elrendelte.

— **Drága játékszer.** Németh Teréz helybeli asszonyt ma ugyancsak kellemetlen meglepetés érte, miután dolgát végezve hazatért, eszébe jutott, hogy 300 korona papírpénzét távozásakor nem zárta el. Azonnal keresni kezdte, de csak a bankók hamuját találta meg a kályhában. Két éves kis leánya ugyanis egyéb játékszer hiányában a pénzt találta meg és miután meguntta, bedobta a kályhába.

— **A fékező balesete.** Ma reggel a hálnalban érkező budapesti vonat bejövetele után Kovács Antal kiségitő fékező, miközben egy hor-dárt akart kikerülni, úgy ütötte fejét az egyik vasuti kocsihoz, hogy bal szemíve teljesen megrepedt. Sebét a mentők vették ápolás alá.

— **Tombolaestély.** A vasárnapi tombolaestély holnap is meg lesz tartva a Spitzer-féle Batthyányi-utcai vendéglőben. Az értékes és szép nyereménytárgyak egész napon át láthatók a vendéglő helyiségében.

— **Irodaáthelyezés.** Dr. Fischer Jákó ügyvéd november hó 1-ével ügyvédi irodáját a Batthyány utcába a kereskedelmi egyesület eddigi helyiségébe helyezi át.

— **RENKIVÜLI ÉRTÉKES** Sajtódon-ság háziasszonyoknak és teázók részére a Jamaica Rumbouquet Compositiv, mivel bárki készíthet magának házilag a legegyszerűbb uton igen finom Jamaica Rumot. 1 üveg ára utasítással ellátva 1-1 1/2 liter Jamaica rum készítéséhez 60 fillér. A legfinomabb Teának van elismerve az egész világon a POPOFF-féle

orosz karaván tea. Ugyiszintén valdi Angol Rumok és Teák, Francia likörök és likör-eszenziák kaphatók Zala

lán Bala droguistánál Szabadkán.

— **A Horgony-Pain-Expeller** (Reichter-féle Liniment. Caps. comp.) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 35 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnaál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig jönnek bizonyult. Ezen kitünő háziszser jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Pain-Expellert, vagy Richter-féle Horgony Linimentet kérni, valamit a „Horgony“ védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

— **Végrehajtás akadályokkal.** Az idei rossz termés különösen mélyen sújtotta F. M. földesurat, kinek birtoka tul volt amugy is terhelve és a végrehajtások napirenden voltak nála. A végrehajtó, ki a szomszéd városból jött mindig a tanyára, nagy előzékenységet tanusított mindenkor a földbirtokossal szemben, úgy hogy mindig egyedül végezte feladatát és se becsüs, se fiskalis nem kíséerte útjára. Azért meglepte, midőn egypár héttel ezelőtt a régi kuria kapuit éppen a szeme előtt zártak be és az uraság kocsisa a rácson át megmagyarázta, hogy a végrehajtót kísérettel együtt nem engedi át a nagyságos ur a kapun. Hiába magyarázta a végrehajtó, hogy az a két ur, ki vele jött, előtte teljesen ismeretlen s csak a veletlen alkalmatosságot hasz-

nálva ki, hozta őket az ő kocsiján az urasághoz, a kocsis nem nyitott kaput, mert kérdésére, hogy mit keres akkor itt az a két ur is, azt a választ kapták, hogy ők csakis az urasággal hatszemközt intézhetik el jövetelük célját. Majd a végrehajtó az idegenektől bocsánatot kérve, egyedül nem be a földesurhoz és felvilágosította a ház urát a künn várakozó két ur kinos helyzetéről. A házigazda ezek után egy külön szobában fogadta a két látogatót. Ezek megkérték, hogy most már tekintettel arra, hogy végrehajtó van a háznál zárná be ezen lakosztályhoz vezető ajtókat, mert előbb nem mondják el jövetelük célját. A látogatók rejtélyes magaviselete nagyon izgatottá tette a földes urat. Az izgalom azonban a szóval ki nem fejezhető öröm hatása alatt csak fokozódott, midőn megtudta, hogy ezek a vendégek Török A. és Társa budapesti bankházából jöttek, hogy kifizessék neki az előző napon nyert legnagyobb 400,000 koronás főnyereményt. A végrehajtó segédzsemetézetének tartott vendégek — most már a szerencse követei, árverési jegyzőkönyv helyett hálalevelet vittek el a Török bankháznak.

— **Orvosi körökben** már régi ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Feldölt spiritu-lámpa.** Ismét a régi nóta! Halálos veszedelem ért egy uri hölgyet hajszítés közben. Már lángba kapott a ruhája, mikor szerencsére észrevették s egy vizespokróc ráborítása által elfojtottá a fe nyegető veszedelmet. Az urinő azonban elájult, a nagy ijedségtől s a veszély nincs elkerülve, ha nincs kéznél az Első alföldi cognacgyár r. t. által készített cognac, mely éltet lehel még a haldoklóba is. Egy pohárkával a szájába öntöttek s az urinő — kinek nevét nem akarjuk elárulni — rögtön visszanyerte egészét! Szinte bámulatos! Ovatos ember minden eshetőséggel számol. Kérjen tehát árjegyzéket és mutatóványszámot a Barack-Hiradóból. Mindkettőt bérmentve küldi a gyár vezetősége Kecskemétről.

TAVIRATOK.

A háboru.

Budapest, okt. 29. Londonból táviratozzák: Ma hallgatták ki a Mülmeim Vinho, Gull és Bossein halászgőzösök legénységét és a Crane sebesültjeit. Határozottan tagadják, hogy a halászbárkák közelében torpedónaszádok vagy oly hajók lettek volna, melyek a torpedónaszádok gyorsaságával mozognak. A Becching nevű hajó legénysége azt vallotta, hogy reggel 7 órakor egy orosz hajó lövöldözött rájuk.

Öngyilkos községtanácsos.

Budapest, okt. 29. Fiuméből jelentik a Magyar Távirati Irodának: Ossoinack Lajos lovag, a helybeli kereskedelmi és iparegylet, valamint a fiumei előleg és takarékegylet elnöke, községtanácsos, az Orient tengerhajózási társaság megalapítója, a rizshántoló gyár ügyvezető igazgatója, ma a reggeli órákban agyonlötötte magát. Az öngyilkosság okát gyógyíthatatlan betegségben keresik. A városban O.sionack tragikus elhalálása általános részvétet és nagy meglepetést keltet.

A kolera.

Budapest, okt. 29. Pétervárról táviratozzák: A kolera a transbajkai kerületben nagyobb mérvet öltött, a halálozások száma azonban nem emelkedett.

A német vámszerződés.

Bécs, okt. 29. A Fremdenblatt írja: A vám- és kereskedelmi konferencia ma fejezte be a német vámszerződés második olvasására adandó utasításokról vonatkozó tanácskozását. E szerint már holnap megtörténik az ez alkalommal lefolyt tárgyalások jegyzőkönyveinek hitelesítése. Ausztria és Magyarországnak a vámszerződés tárgyalására küldendő megbízottai körülbelül egy hét múlva utaznak el. A tárgyalás helyét illetőleg még végleges formális döntés nem történt.

Elsülyedt bárka.

Trieszt, okt. 29. Ma délután egy pesszarói bárka, mely földrakományal volt utban Triesztből Grado felé, heves északkeleti szélvihar következtében elsülyedt. Legénysége a piranói Dante nevű vitorlásra menekült.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Elített pénzhamisítók. Reznicek Antal gombosi lakos a tavasszal szabadult ki a börtönből, ahová hamis 1 koronások gyártásáért és forgalombahozataláért volt bezárva Reznicek Antal alig várta kiszabadulását, hogy újból forgalomba hozhasson hamis egykoronásokat. Ebben Weinitz Jánosné szintén gombosi lakos segített neki, mignem aztán rajta-vesztettek. Törvény elé citálták őket, s ma tartották meg ügyükben a fő-tárgyalást. Reznicek Antal 1 évi, Weinitz Jánosné pedig 14 napi fegyházra ítélte a törvényszék. Reznicek főlebbezett, az asszony ellenben megnyugodott az ítéletben.

Szerkesztői üzenetek.

K. I. Bács-Almás. Cikke az Utóhang legközelebbi számunkba jelenik meg, mert ma az ünnepség miatt kiszorult.

SPORT.

Értesítés. A szabadkai Sport Egylet tudatja úgy a football valamint az átrándulni szándékozó tagjaival, hogy a f. hó 30-án tartandó football mérkőzést a szegediek a jövő vasárnapra halasztották a nagy ezőzés miatt. Együttal felhivatnak a footballisták, hogy a naponta szokott játék tovább fog folyni a városligetben d. u. 1 órakor. Football osztályvezető.

IRODAI

alkalmazást

keres egy intelligens hölgy
Cím a kiadóhivatalban.

Egy modern

lakóház

mely áll 2 szoba, konyha
és éleskamrából,

kiadó.

Bővebbet Erdő-u. 66. alatt.

Figyelemreméltó!

Uj! Uj! Uj!

Vásztársaságok részére

Hogy **Barack-szesz**
Barack-erme
Barack-cognac gyárunk különlegességei, rendkívüli finom zamatos italneműek ismertebbé váljanak, elhatároztuk, hogy 50 drb 1/10 li eres üvegekben K. 22 — 50 „ 2/10 „ „ K. 35.— ingyen láda, ingyen csomagolás bármely Máv. vonalon fekvő állomásra bérmentve szállítjuk.
Szíves próbarendelést kérünk!

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Irta: Dugovlech Imre. 5.6

A menyegzőt megelőző napon a kmet a pap révén fenyegető hirt küldött. Az aga elhatározta, hogy elfogatja a lakadalmas népet. Ötven spahit bizott meg a vérengzéssel. A hir még elég jókor jött, hogy az éj le szálltával a Caribrod fölött elterülő erdőben váró hajdukokat értesítsék. Pauna, akinek lelkéből elröppent a gyávaság, melyet Dobrával szemben tanusított, vitte meg a hirt. A csapatnak az est szürkületében le kellett jönniök a szilvásig, s az első zajra segítségül sietni. A falubelieket is értesítették a tervezett merényléről. A kmet ugyanaznap Szófiába is hírnököt küldött, hogy megelőzze az aga hirasát, s a menyasszonyrablás tervét így hihetőbbé tegye. A lakodalmas ház környékén pedig a lakodalmas nép menyegző helyett véres küzdelemre készült. A sztareasina

Reclam
Naptárak
minden szakmának
a legdiszesebb
|||kivitelben|||
a legjutányosabban kaphatók
Kladek és Hamburger
o o könyvnyomdájában. o o

kiadta a parancsot, hogy ha csakugyan valóra válnék a támadás, akkor gyujtsák föl a szilvás melletti juhaklot, hogy a tüznél a testvért megkülömböztethessék a támadó spahiktól.

Folyt. köv.)

Az amerikai kivándorlásról.

Az amerikai kivándorlás ügyét sehogy sem sikerült úgy elrendezni, hogy végre rend is legyen. Valahány hatóság van, a vidéken, mind más-más magyarázatot ad a kivánaorlási törvénynek Olvasóink és előfizetőink az utóbbi napokban nagy számban fordultak hozzánk felvilágosításért s panaszos leveleikben arra kérnek, mondjuk meg nekik mikép is áll tulajdonképen a kivándorlás ügye. Egyik-másik azt is panasolja, hogy nem kapott utlevelet, vagy csak hosszú utánjárás és nagy kellemetlenségek árán juthatott hozzá. Miután a levelekre külön-külön nem felelhetünk, e helyütt adjuk meg a kívánt felvilágosítást:

Gróf Tisza István miniszterelnök ki fejezetten kijelentette a képviselőházban, hogy a kivándorlót semmi körülmények között sem akarja megfosztani a maga szabad elhatározásától. Mindenki arra utazhatik, a merre utazni akar. A miniszterelnök ugyancsak a képviselőház nyílt ülésén hangsúlyozta, hogy egyetlen egy kivándorlót sem fognak arra kényszeríteni, hogy Fiumén keresztül hagyja el az országot. Ezen az utvonalon tizennyolc napot kell a tengeren tölteni, hogy Amerikába eljussunk. A községi és körjegyzőket utasította ugyan a magyar kormány, hogy a kivándorlóknak a fiúmei tizennyolc napos amerikai utazást ajánlják, ám a jegyzők ennél tovább nem mehetnek. Ajánlani ajánlhatják a hosszabb tengeri utazást, de nem kényszeríthetnek rá senkit. Mert ha a kivándorló kijelenti, hogy Brémán keresztül akar utazni, ahonnan hét nap alatt éri el Amerikát, a jegyző az utlevelet Brémán át is köteles kiállítani. Az esetben azonban, ha a jegyző ezt mégis megtagadná, a kivándorlónak jogában áll a jegyző ellen azonnal panaszt emelni a vármegye alispánjánál. A vármegye alispánja majd elrendeli, hogy a jegyző adja ki a kivándorlónak a brémai utlevelet. Ha mégis akadna valaki, aki a kivándorlót egyént szabadságától megfosztva, kényszeríteni akarja a fiúmei utra, az ellen sürgősbeadványt kell intézni gróf Tisza István miniszterelnök mint belügyminiszterhez Budapestre. A miniszterelnök kétségtelenül igazságot fog tenni. Aki a brémai utlevelet megkapta, Oberbergen keresztül akadálytalanul utazhat Brémába onnan hét nap alatt kijut Amerikába. Az ügynököktől senki semmi esetre se ijedjen meg. Az ügynök vagy megbízott senkit le nem tartóztathat s ha valamelyik mégis megkockáztatná, azt az ügynököt nyomban föl kell jelenteni a miniszterelnöknek, még pedig az a legcélszerűbb, ha a kivándorló ott, a hol feltartóztatják, rögtön sürgönyblankettát kér és az ügynököt gróf Tisza István miniszterelnök budapesti címére szóló táviratban kéri megbüntetni. A miniszterelnök ilyen esetekben tüstént intézkedik, hogy a kivándorló szabadon utazhassék, sőt arra is kell, hogy gondja legyen, hogy az ügynököt megbüntessék. A miniszterelnök az ügynököktől is megköveteli és kell, hogy megkövetelje, hogy a törvényt tiszteletben tartásuk s azokat a kivándorlókat, a kiknek brémai utlevelük van, ne háborgassák. Utlevél nélkül senki se utazzék Amerikába. Már azért sem, mert hiszen utlevelet mindenki kap,

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Laptulajdonosok: AZ ALAPITOK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Cimbalom iskola öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVACS-féle legujabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVACS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körut 5. szám.

Solingeni hajvágó-gépet 8 napi próbára... 2 ft. 50 kr. utánvét mellett... Képek a hajvágó gépről.

Pályázat hirdetés.

A szabadkai földmives iskolánál türesedésben levő 4 városi ingyenes ellátású ösztöndíjra. Bővebb felvilágosítás kapható: a városi gazdasági ügyosztályban, a Gazdakörben, a Puka kaszinóban, a Katholikuskörben és a földmives iskola igazgatóságánál Palicson.

A felügyelő bizottság.

MINDENKI TUDJA, HOGY

legjobb és biztos hatással bír a

köhögés és rekedtség ellen a híres

pemetefű és méz cukorka,

Első Szabadkai Cukorka Gyárból.

Ügynökök

felvétetnek igen kedvező feltételek mellett

Erzsébet sanatorium sorsjegy

részlefizetés melletti elárúsításra.

FUCHS H. váltóháza, Budapest, IV., Kecskeméti-u.

17884/904. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a Pázmány-utcában létesítendő csatorna elkészítésére az árlejtés f. évi november hó 6-án d. e. 10 órakor a gazdasági ügyosztályban fog megtartani.

Kikiáltási ár 1690 korona. Bánatpénz 200 korona.

A terv és a költségvetés, valamint egyéb feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1904. október 21. A városi tanács.

Védjegy: „Horgony”. A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller... Képek a védjegyről és a termék használatáról.

Étkezés előtt igyon étvágygerjesztőt a hírneves KECSKEMÉTI GYÜMÖLCS-PÁLINKÁBÓL, mely az Első Alföldi Cognacgyár R-T. KECSKEMÉTEN, Szeszfinomítógyára által üzemben tartott főzdében készül.

A Thierrygyógyszerész. BALZSAMA mindenütt ismeretes. Hatásos emésztési zavaroknál és mellékjelenségeinél mint felbűftögés, gyomorégés, hurutnál, székrekedésnél, étvágytalanság gyengeségnél, torokgyulladás, felfúvódásoknál, továbbá mint göres és köhögés, csillapító és kitűnő nyálkaoldó, vér és vese tisztító szer. Legkisebb rendelés postán 12 kis, vagy 6 nagy üveg bérmentve netto 15 korona.

KIS HIRDETÉSEK. Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér.

Egy csinos megjelenésű hivatalnok ösmertesség híján ez uton óhajtott megismerkedni egy csinos leánnyal.

Ki akar eladni vagy venni könyvet, zeneművet, papírt, írószert, az men- „Antikvárium”-ba, Szabadka. jen az „Antikvárium”-a Gimnázium átellenében.

Az „Otthon” kávéházban a „Bácsmegyei Napló” képes levelezőlapjára felvezetett hölgyet kérem, lehetséges-e az ismeretség. Választ jó kedvű jelige alatt a kiadóba intézendő.

Zentai vagy Bajai leánnyal szeretnék levelezni. Leveleket kérek „Szabadkai” j. alatt a kiadóba intézni.

Egy jobb menetű vendéglőt keresek megvételre. Cím a kiadóhivatalban.

Egy élteőbb uriemberhez vidékre mint házvezetőnő ajánlkozik egy csinos hölgy. Cím a kiadóhivatalban.

Magtár november hó 1-től kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Jó házi koszt kapható, ugyanott butorozott szoba esetleg teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban.

ETERNIT PALA (ASBEST-CZEMENT-PALA). Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olesó és tűzálló tetőfedő anyag. A régi fazsindelytetők helyett alkalmazható a tetőzék megerősítése nélkül. Képviselet és raktár: KERTÉSZ ALBERT építési anyag kereskedő SZABADKA. Petőf-utca 88. szám. Telefon 204. szám.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! **Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.** !!

Liniment. Capsici comp.,
Richter-féle Horgony-Pain-Expeller.

Ezen elismert kitűnő és
fájdalomcsillapító bedörzsölésül
használt háziaszer bevá-
sárlásánál, — a mely
minden gyógyszerárban
kapható, — mindig figye-
lemmel legyünk a „Hor-
gony“ védjegyre.

Néhai Piros Józsi
örökre bejegyezve

eladó
Bővebb felvilágosítást ad özv. Piros
Józsiné, István-utca.

Első Alföldi Cognacgyár Részv.-társ.
KECSKEMÉTEN.

Ajánlja:

**BARACK-SZESZ,
BARACK-CRÉME,
BARACK-COGNAC**

különlegességeit. Rendkívül finom za-
matos italneműek. Pésztetes árjegyzék
és „Barack Híradó“ kívánatra ingyen
és bérmentve küldetik.

Sürgöny és
levélcím: „Szeszgyár“ Kecskemét.
Kapható mindenütt!

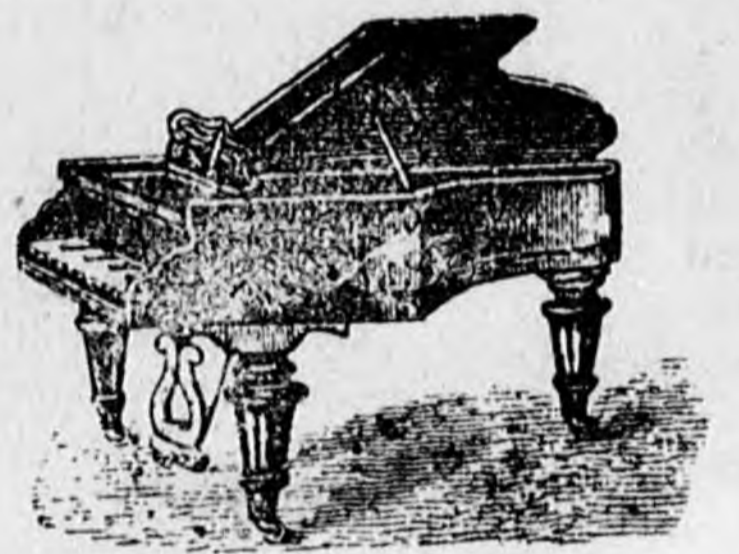
Pénzkölcsön

3%-os káptalani pénzt

4%-os törlesztéses kölcsönt földre és
házra, — **személyi hitelt**
köztisztviselők és katonatiszteknek
10-15 évi amortizációra kieszközöl,
bank- és magánadósságokat gyorsan
és diszkrétan convertál és min-
dennemű felvilágosítással készséggel
szolgál

HAJDUFI BERTALAN

bankképviselő Szabadka (VII. Evdő-u. 42.)
Ugyanott ház- és földre II. és III. helyre kölcsönök.

SZILVASSY FERENCZ

zongora készítő Szabadkán
és hangoló
Petőfi-u. Schnir-féle ház

Elvállal hangolásokat és
minden e szakmába vágó munkákat
pontosan és jutányosan.

Meghívásra vidékre is megy.
Zongorák rövidítését elvállalja

Hol lehet legolcsóbban Kvásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Foldes Samu

Szabadka, Főter Vermes-palota.

Férfi öltöny	17 kor. feljebb
Ulster	22 „ „
Felöltő	17 „ „
Gyermek öltöny	5 „ „
Gyermek felöltő	9 „ „

Külön osztály női
konfekciókban.

Női Jaquetok	11 kor. feljebb
Női Paletok	17 „ „
Fiu és leánygallérok	5 „ „

7969/904. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa
ezennel közlirre teszi, hogy a Dam-
janich utcai iparos tanonciskola rajz
termének asztalos munkával leendő
ellátása végett az árlejtés f. évi okt.
hó 31-én d. e. 10 órakor a gazdasági
ügyosztályban fog megtartatni.

Az előmérés és költségcsatolás a
gazd. ügyosztályban megtekinthető.

Kikiáltási ár 640 korona, melynek
10 százaléka óvadék gyanánt az ár-
lejtező bizottság kezéhez letendő.
Szabadkán, 1904. okt. hó 14-én.

A városi tanács.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a n. é
közönséget, hogy helyben Zászló
utca, saját házamban levő üzletemben

takaréktüzhelyek

jutányos árban kaphatók, és pedig:
1 sütő takaréktüzhely 20 koronától feljebb
Csikó takaréktüzhely 1 sütővel 10 korona
"Készít a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelű munkákat, speciális
bármely e szakba vágó munkála-
tokban.

A n. é. közönség szives látogató-
sát kérve vagyok kiváló tisztelettel

Cziráki János.

lakatos.

1939/904. eln. sz.

Hirdetmény.

Közlirre teszem, hogy a Szabadka
sz. kir. város területén 1905 évre
legtöbb adót fizetőknek az igazoló
választmány által megállapított és
hozzám áttett névjegyzékét az 1886
évi XXI. t. c. 28 §-a értelmében folyó
évi okt. hó 27-től kezdődő 15 napra
közszemlére teszem ki s így a hi-
vatalomban a hivatalos órák alatt a
kitétel határidejének lejártáig min-
denkor betekinthező s az ellene irá-
nyuló s a bíráló választmányhoz
intézendő felekezések pedig ugyan
ezen idő alatt hivatalomnál benyújt-
hatók.

Szabadkán 1904 évi október 26-án.

Dr. Biró Károly s. k.
polgármester.

Hegedüs Bálint fia Ferencz

mokrini gőzmalmának lisztraktára

Szabadka, Deák-utca Vermes-féle ház.

Ajánlja legjobb minőségű, saját őrlésű

fehér és kenyér lisztjeit, továbbá saját készítésű tojasos tarhonyát,

valamint a mai kor igényeinek megfelelő jól berendezett
fűszer- és terményáru üzletét, ahol minden e szakmába
vágó cikkek a legjutányosabb árban és pontos kiszolgálás
mellett kaphatók. A n. é. közönség szives pártfogását kérve

Hegedüs Bálint fia Ferencz.

Naponta friss házi kenyér kapható.

Törlesztéses kölcsönt

3 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{0}{10}$ —4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ alapon földbirtokokra
és házakra a reális érték esetleg $\frac{3}{4}$
értékére gyorsan eszközöl

HOFFMANN JAKAB

bankbizományi pénzügyletek lebonyolítási ügynöksége
BUDAPEST, Teréz-körút A/1.

Magyarország legrégebb
bélyegző gyára
az első magy.
ruggyanta bélyegzőgyár
és véső intézet
BUDAPEST, VI. Váci-körút 17/B.
Jutányos ára!

Pontos kiszolgálás! Árjegyzék ingyen! Vizsontelárusítók kerestetnek!

HALLATLAN KEDVEZMÉNY

Pártos Hermannál;

főter, Farkas J. fűszerkereskedővel szemben, fiakkerosok megállóhelye.

Bármily óra rendes javítá a 2 évi jótállás mellett 75 kr.

Egy óra üveg frt —.10 Inga óra 4 frttől feljebb

Egy pontosan járó ebresztő óra 1.50 Arany gyűrűk 2 frttől feljebb

Valódi nickel zsebórák 3 frttől feljebb Arany függők 1 frttől feljebb

Kétfedelű ezüst zsebórák 5.50 fe'jebb különféle árban.

Valódi tajték pipák 1.50 feljebb. Javító műhely aranyműves és ékszer munkákban.

JAVÍTÁSOK GYORSAN ES PONTOSAN KÉSZÍTETNEK.

Photo-email képek készítése arany-, ezüst- és dublé keretben. Mindenféle ékszer muukák ujonnan elkészítése jutányosan.

A „Hazai Leszámitoló és Takarékoszövetkezet“

a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyez törlesztéses személyhitelt állami és közigazgatási hivatalnokoknak, valamint katonai tiszteknek; továbbá városi

építkezési kölcsönöket tervrajz és költségvetés alapján

Törlesztéses Jelzálogkölcsönöket

ház és földbirtokra 4⁰/₀ - 4¹/₂⁰/₀ kamattal alapján megfelelő tőke törlesztéssel 15 évtől 65 évig terjedő visszafizetésre a legmagasabb összegig

Bővebb fölvilágosítással szolgál a szegedi vezérképviselőnk: o

HALMI MÓR

„Bank és Jelzálogkölcsön üzlet SZEGED, Bácsya-utca 19.

Válaszbélyeg!

Kalottak napjára

1000

darab koszorú

mű- és viaszvirágokból van raktáron

BALOG LINA

virágkereskedésben

1 K-tól feljebb

→ kaphatók. ←

Ugy szintén élővirágokból készült koszorúk és csokrok minden árban megrendelhetők a legolcsóbb árban és a megrendelt időre elkészítetnek. — Vidéki megrendelések szépen és pontosan eszközöltetnek. — Megrendelések házhoz szállítatnak.

Uj!! Legujabb!!

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték legujabb föelarusítója ajánl

legelőször

a legujabb eredeti sorsjegyeket

1/1	1/2	1/4	1/8
12 kor	6 kor.	3 kor.	1.50 kor.

Schwáb Lipót

Budapest,

VI., Gyár-utca 43. szám.

Fiatalszolgálat

ember

16—17 éves, aki legalább 6 elemi végzett, a nagy-tőzsdébe mint segéd felvétetik. Ugyanott 14—16 éves jó házból való

• boltiszolga •

felvétetik.

Kertrendezés szezonja!

A nagybecsű közönség becses tudomására hozom, hogy a mai korszak igényeinek megfelelő pompás kivitelű

villák, udvari kertek s nagyobb szabásu

parkirozások

terv, rajz szerint méltányos árban készitek. Nemkülönböztetve élő és műkoszorúk, sircsök

1 koronától feljebb

pompás kivitelben, gyorsan és pontosan expedíáltnak.

Valamint különféle cserép és virágzó növényeim, szép keresztcses fenyőfáim kertek alakításához.

Vágó György,

kereskedelmi műkertész

Telepem dr. Purgly-féle kert, az új gyermek menhely átellenében van.

Kiváló szerencse Töröknel!

Felülmulhatatlanul

kedvez főarudánkknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereségnél többet nyertünk nagybecsű vevőinknek, köztük a

legnagyobb nyereseményeket

Ajánljuk ennélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztály-sorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztály-sorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre

55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 kor.-t

sorsoltunk ki rövid 5 hóap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10 000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000, nyeresemény és jutalom 14,459.000 kor. összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8	eredeti sorsjegy	frt	— 75	vagy	K	1.50
1/4	„	„	1.50	„	„	3.—
1/2	„	„	3.—	„	„	6.—
1/1	„	„	6.—	„	„	12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezetet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 6-ig bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

bankháza BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.**

I. fiók: **Váci-körut 4/a.**

II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.**

III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA BANKHÁZA BUDAPEST.

Kérek részemre

I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeg korona összegben

utánvételezni kérem

póstautalvánnyal küldöm

mellékelem bankjegyekben

(bélyegekből).

A nem tetsző törlendő.

Pontos ezim:

PÉNZ

4⁰0-OS

törlesztéses kölcsönöket

nyujtok budapesti és külföldi első rangu pénzüzetektől a földbirtok és ingatlan

³/₄ értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezességgel és kezességgel nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU Budapest, VI., Nagymező-utca 12. szám.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

— Ertékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvétetnek. —

Osztálysorsjegyek: 1/1 K 12.—, 1/2 K 6.—, 1/4 K 3.—, 1/8 K 1.50.

Gaedicke szerencséseje óriási!

Tizenöt millió korona nyereményt fizetem ki rövid időn belül, közte következő főnyereményeket:

A nagy jutalmat 600.000 korona értékben 62551 számra

400000 korona 11119. számra	60000 korona 97263. számra	60000 korona 78863. számra
400000 „ 28916. „	30000 „ 38691. „	60000 „ 82528. „
400000 „ 33464. „	100000 „ 42758. „	30000 „ 6920 „
70000 „ 60912. „	100000 „ 49878. „	30000 „ 90964. „
60000 „ 17357. „	100000 „ 87991. „	

A XV. magyar kir. szab. osztályosorsjátékban újból **110.000 sorsjegy 55.000 nyereménnyel** sorsoltatik ki, közte az esetleges

Egy millió korona értékű főnyeremény.

Minden második sorsjegy nyer.

Az I. osztály húzása már 1904. november hó 24-én és 25-én.

Sorsjegy-árak: Egész fél negyed nyolczad
12.- 6.- 3.- 1.50 korona

A sorsjegyek szétküldése előzetes fizetés vagy utánvét ellenében történik. — Hivatalos tervek ingyen. Postabefizetési lapok az összegek postadíjmentes beküldésére díjtalanul állnak ügyfeleim rendelkezésére. — A megrendeléseket lehetőleg azonnal kérem.

GAEDICKE A. Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtője **BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 11. szám.**

Schmidt Flórián

kefekötő, magán használati és ipari kefék gyári raktára Szabadka, Kalasi-ut 217. szám. Saját ház.

Raktáron tart minden e szakmába tartozó kefe árukat, kitűnő tartós gépkeféket és legjobb minőségű meszelőket. — Elárulás nagyban és kis mennyiségben. — Ugy helybéli mint vidéki megrendelésekre kiváló gondot fordít.

Butor kiárúsítás! ❀❀

Családi okok miatt a raktáron levő saját műhelyemben készült

hálószoba, ebédlő, szalonnagarniturák és kárpitos áruk

minden elfogadható áron **eladatnak**

SIPOS KÁROLY BUTORÁRUHÁZA SZABADKA. Kazinczy-utca.

Világhírű!

a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerő levél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára 20 korona.

Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára 5 korona.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REKORD“ festészeti műintézet Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

Előzetes költség nélkül!

PENZ

4% - 0.05

törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtokok és ingatlan 3/4 értékéig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt!

papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszkrétan.

Bank- és magánadóságok convertálása.

Készítünk tervezeteket különféle újonnan alapítandó vállalatokról, valamint finanszírozzuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geológiai véleményezéseket hiteles szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvénytársasággá való átalakításával.

MELLER LAJOS és Társa Budapest, VI. Teréz-körut 32. (Törvényileg bejegyzett cég)

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.